

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ 6
วิชารหัส 20001-1003 ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ
ชื่อหน่วย/เรื่อง การจัดหาและวางแผนทางการเงิน

หน่วยที่ 5
 สอนครั้งที่ 6 (16-18)
 จำนวน 3 ชม.

แนวคิด

บุคคลแต่ละคนย่อมมีเป้าหมายในชีวิตแตกต่างกัน ดังนั้น จึงมีการวางแผนและการจัดการทางการเงินที่แตกต่างกันไปด้วย โดยตั้งเป้าหมายให้สอดคล้องกับตนเองและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งการวางแผนทางการเงินเป็นการจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ด้านการเงินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต แล้วนำมากำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ประสานข้อมูลต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันและมีประสิทธิผลมากที่สุด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน
 2. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผนทางการเงิน
 3. แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดการทางการเงิน
 4. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
- 4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
 - 4.2 ความมีวินัย
 - 4.3 ความรับผิดชอบ
 - 4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 4.6 การประหยัด
 - 4.7 ความสนใจใฝ่รู้
 - 4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
 - 4.9 ความรักสามัคคี
 - 4.10 ความกตัญญูกตเวที

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ หลักการจัดการทางการเงิน หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตเบื้องต้น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำแผนธุรกิจอย่างง่าย
3. ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนและดำเนินงาน
4. ประยุกต์ใช้หลักการบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตในการวางแผนและดำเนินงาน

สาระการเรียนรู้

- 1.การวางแผนทางการเงิน
- 2.หลักการวางแผนทางการเงิน
- 3.การจัดการทางการเงิน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1.ครูกล่าวถึงการวางแผนทางการเงินเป็นการจัดเตรียมข้อมูลต่างๆ ทางด้านการเงินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตนำมากำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน การประสานข้อมูลต่างๆ ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและคาดว่าจะได้รับจะมีประสิทธิผลมากที่สุด
- 2.ผู้เรียนบอกวัตถุประสงค์ในการวางแผนการเงินของแต่ละคน

ขั้นสอน

- 3.ครูอธิบายการวางแผนทางการเงิน พร้อมสื่อ PowerPiont ซึ่งหมายถึง การกำหนดการใช้จ่ายเงินต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนงานที่จัดทำขึ้น และระบุถึงแหล่งที่มาของเงินและการใช้ไปของเงินในกิจกรรมต่างๆ การวางแผนทางการเงิน สามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1) การวางแผนการเงินส่วนบุคคล
- 2) การวางแผนการเงินสำหรับธุรกิจ

- 4.ครูบอกหลักการวางแผนทางการเงิน โดยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ทำให้มีความจำเป็นต้องวางแผนการเงินอย่างรอบคอบ และไม่ประมาทในการใช้ชีวิต ดังนั้น หลักในการวางแผนทางการเงินที่มีประสิทธิภาพมีดังนี้

- 1) การประเมินสถานการณ์ เป็นการเก็บข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม เพราะจะช่วยให้สามารถประเมินรายรับ-รายจ่ายได้ นอกจากนี้ยังสามารถประเมินสินทรัพย์ที่มี เช่น เงินสด อาคาร หรือที่ดิน รวมถึงหนี้สินต่างๆ เพื่อนำไปประมาณการและวางแผนทางการเงินต่อไป

2) กำหนดเป้าหมาย คือการวางแผนการเงิน โดยกำหนดให้อยู่ในรูปของตัวเงิน ระยะเวลาเท่าไร และเป้าหมายที่เป็นไปได้ โดยให้สอดคล้องกับรายรับ-รายจ่าย และหนี้สินที่มีอยู่ ทั้งนี้การวางแผนการเงิน ควรแยกเป็นเป้าหมายระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว เพื่อให้ปฏิบัติตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน

3) การจัดทำแผนทางการเงิน การวางแผนทางการเงินนั้นควรจัดทำแผนด้วยความละเอียดและรอบคอบ โดยคำนึงถึงบุคคลและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และจัดลำดับความสำคัญว่าจะอะไรควรทำก่อนหรือหลัง เพื่อให้ปฏิบัติได้จริงและถูกต้องตามแผนที่กำหนดไว้

4) การนำแผนไปปฏิบัติ เป็นการทำตามแผนที่กำหนดไว้ โดยต้องมีวินัยในการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

5) การวัดผลและการปรับปรุงแก้ไข เป็นสิ่งที่จะทำให้ทราบว่า แผนนั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ และสามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนาและปรับปรุงผลการปฏิบัติในอนาคตได้

5. วัตถุประสงค์ของการจัดการทางการเงิน หมายถึง การวางแผนการจัดระเบียบและการควบคุมกำกับกิจกรรมทางการเงิน เช่น การจัดซื้อและการใช้ประโยชน์จากเงินทุน ซึ่งใช้หลักทั่วไปของทรัพยากรทางการเงินของธุรกิจ

6. ครอบคลุมขอบเขตของการดำเนินธุรกิจ มีดังนี้

1) การตัดสินใจลงทุน เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานด้านการตัดสินใจลงทุน และจะมีความสำคัญมากสำหรับธุรกิจที่มีเงินสดจำนวนมากในแต่ละเดือนหรือไตรมาส แต่เป็นเงินสดแบบหมุนเวียนเร็ว การจัดการงานลงทุนระยะสั้น จะมีความสำคัญอย่างมาก

2) การตัดสินใจทางการเงิน จะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการระดมเงินทุนจากแหล่งต่างๆ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเกี่ยวกับชนิดของแหล่งเงินทุนที่มีอยู่ และค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนของเงินทุนที่ใช้ในการบริหาร เช่น เงินกู้ระยะยาวหรือ ระยะสั้น หรือ ผลตอบแทนจากการลงทุนที่คาดหวังที่จะได้รับ เป็นต้น

3) การตัดสินใจเกี่ยวกับผลตอบแทน ฝ่ายการเงินมีหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการกระจายการลงทุน และการบริหารผลกำไรที่เกิดขึ้นจากเงินลงทุนเหล่านั้น ซึ่งกำไรสุทธิแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ

3.1 เงินปันผลที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้น และอัตราการจ่ายเงินปันผลต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และเป็นธรรม

3.2 กำไรสะสม จะต้องพิจารณาให้มีปริมาณที่เหมาะสม และเพียงพอสำหรับการวางแผนการขยายงานในอนาคตของธุรกิจ โดยต้องมีการพิจารณาร่วมกับฝ่ายการตลาด ฝ่ายการผลิตและผู้บริหารระดับสูง

7. ครูอธิบายรายได้บุคคล หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งต่างๆ ในรอบปี ซึ่งอาจจะได้มาจากเงินเดือน ค่าจ้างแรงงาน รายได้จากงานส่วนตัว โบนัส ค่านายหน้า ดอกเบี้ย เงินปันผล ผลที่ได้จากเงินออมและการลงทุน การจำหน่ายสินทรัพย์ และรายได้อื่น ๆ ซึ่งรวมทั้งหมดแล้วจะเป็นรายได้จริงที่จะได้ ไม่ใช่รายได้ที่คาดว่าจะได้ และเป็นรายได้ก่อนหักภาษีเงินได้ ปัจจัยที่กำหนดรายได้ของบุคคล

1) อายุ มีความสัมพันธ์ต่อการหารายได้ของบุคคล บุคคลที่สูงวัย และหนุ่มสาวเมื่อเริ่มทำงานก็จะมีรายได้ไม่สูงมาก เมื่อเทียบกับผู้ที่อยู่ในวัยกลางคน ซึ่งมีอายุระหว่าง 35- 55 ปี โดยทั่วไปในวัยนี้จะมีความสามารถในการหารายได้สูง เนื่องจากอยู่ในวัยที่มีร่างกายแข็งแรงในการทำงาน

2) การศึกษา จะเป็นเครื่องกำหนดรายได้ของบุคคล ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงย่อมมีรายได้สูงกว่าผู้มีการศึกษาน้อยหรือไม่ได้รับการศึกษา

3) อาชีพ การเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับการศึกษาของบุคคล อาชีพบางอย่างจะต้องผ่านการศึกษาระดับสูง เช่น แพทย์ นักกฎหมาย สถาปนิก วิศวกร เป็นต้น แต่บางอาชีพถึงแม้จะไม่เรียนมาโดยตรง ก็นำความรู้มาประยุกต์ใช้ทำงานได้ เช่น ผู้ที่เรียนสังคมศาสตร์ อาจจะประกอบอาชีพได้หลายอย่าง ได้แก่ อาจารย์ พนักงาน พนักงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนธุรกิจเอกชนต่างๆ

4) คุณสมบัติเฉพาะตัว บุคคลแต่ละคนจะแตกต่างกันโดยเฉพาะในส่วนที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว เช่น ความสามารถ (Abilities) ความชำนาญ (Skills) บุคลิกภาพ (Personality) แรงกระตุ้น (Drive) ทักษะ (Aptitudes) ขวัญและกำลังใจ (Motivation) และค่านิยมต่างๆ (Value) ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับรายได้ของบุคคลทั้งสิ้น

5) แหล่งรายได้ต่างๆ ของบุคคล การทำงานแต่ละอาชีพย่อมมีผลตอบแทน ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง และสวัสดิการต่างๆ ในการพิจารณารายได้ของบุคคล นอกจากจะคำนึงถึงรายได้ที่เป็นตัวเงินแล้วยังต้องคำนึงถึงสวัสดิการหรือผลประโยชน์อื่นๆ ที่ควรจะได้รับด้วย

8. ครูแสดงการวัดรายได้ส่วนบุคคล สามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1) วิธีการปรับรายได้ประชาชาติให้เป็นรายได้ส่วนบุคคล

รายได้ส่วนบุคคล = รายได้ประชาชาติ - รายได้ครัวเรือน + เงินเดือนครัวเรือนได้รับ

2) วิธีการวัดรายได้ส่วนบุคคลโดยตรง เป็นการวัดผลรวมของรายได้เฉพาะที่ครัวเรือนได้รับรวมกับเงินโอนที่ครัวเรือนได้รับในรอบปีนั้น ๆ

9. ครูสาธิตการจัดทำงบการเงินส่วนบุคคล เป็นงบบสรูปผลการใช้จ่ายเงิน และช่วยวางแผนทางการเงินในอนาคตซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบรายได้รายจ่ายและบันทึกต่างๆ เป็นรูปแบบที่ประชาชนทั่วไปสามารถจัดทำเองได้ง่าย โดยจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดที่สมบูรณ์ของงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ฉบับปรับปรุง 2552) งบการเงินส่วนบุคคลที่นำมาใช้บันทึกรายการ มีดังนี้

1) งบรายได้และรายจ่ายส่วนบุคคล (Income Statement)

ครอบครัวจุกาเทพ งบรายได้-รายจ่าย สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2557			(หน่วย : บาท)
รายได้			
รายได้เงินเดือน	นายจุกาเทพ		300,000
	นางเพียงดาว		<u>200,000</u>
	รวม		500,000 ①
รายได้อื่นๆ	ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร		8,000
	เงินปันผล		12,000
	รวม		<u>20,000</u> ②
รวมรายได้ทั้งสิ้น	① + ② = ③		<u>540,000</u> ③
ที่อยู่อาศัย	ค่าผ่อนบ้าน	22,000	
	ค่าตกแต่ง	<u>30,000</u>	52,000 ④
ยานพาหนะ	ค่าน้ำมันรถยนต์	21,000	
	ค่าซ่อมรถยนต์	<u>17,000</u>	<u>38,000</u> ⑤
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคอื่นๆ	- ค่าอาหาร	102,000	
	- ค่าน้ำค่าไฟฟ้า	<u>53,000</u>	155,000 ⑥
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	④ + ⑤ + ⑥ = ⑦		<u>245,000</u> ⑦
คงเหลือเป็นเงินออม			<u>295,000</u>

2) งบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล

นายรุ่งโรจน์ ร่ำรวย งบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557			
สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของผู้เป็นเจ้าของ	
เงินสดในมือ	45,000	เงินกู้-นายแดง	11,300
เงินฝากออมทรัพย์	15,000	เงินเบิกเกินบัญชี	<u>10,500</u>
เครื่องนุ่งห่ม	10,000	รวมหนี้สิน	21,800
เครื่องเสียด	<u>22,000</u>	ส่วนของผู้เจ้าของ	<u>70,200</u>
รวมสินทรัพย์	<u>92,000</u>	รวมหนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ	<u>92,000</u>

3) การบันทึกรายการทรัพย์สินส่วนบุคคล

ตัวอย่างทะเบียนทรัพย์สินส่วนบุคคล

ลำดับที่	รายการทรัพย์สิน			วันที่ซื้อ	ร้านที่ซื้อ	ราคาที่ซื้อ
	ชื่อทรัพย์สิน	รูปประกอบ	เอกสารอ้างอิง			

4) บันทึกรายการเสียภาษี

ตัวอย่างสมุดบันทึกรายการเสียภาษีส่วนบุคคล
 ของนาย/นาง/นางสาว.....
 ในปีภาษี พ.ศ.

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	วันชำระภาษี	รูปแบบ	หมายเหตุ
1	รายได้จากเงินเดือน	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.91	ปิดไป
2	รายได้จากเบี้ยเลี้ยง	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.91	ปิดไป
3	รายได้จากค่าเช่าบ้าน	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.91	ปิดไป
4	รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	ม.ค.-มี.ค.	ภ.ง.ด.90	ปิดไป
5	รายได้จากร้านขายของชำ	ก.ค.-ก.ย.	ภ.ง.ด.94	ปิดไป
	ฯลฯ				ปีภาษีนั้น

5) บันทึกหลักฐานกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไม่หมุนเวียน

6) บันทึกหลักฐานการประกันภัย

7) บันทึกหลักฐานการลงทุน

8) บันทึกหลักฐานสำคัญอื่นๆ

10.ครุอธิบายและสาธิตการทำงานงบประมาณ (Budgeting) คือ การวางแผนการที่คาดว่าจะต้องจ่าย โดยการคิดล่วงหน้าและแสดงข้อมูลออกมาเป็นตัวเลขและอาจแสดงออกมาในรูปของตัวเงิน จำนวน ชั่วโมงในการทำงาน จำนวนผลิตภัณฑ์จำนวนชั่วโมงเครื่องจักร ค่าสีทหรอ ค่าสื้อหุ้ย เป็นต้น

11. ครุศาสตร์การทํางบประมาณส่วนบุคคล (Personal Budgets) หมายถึง การวางแผนประมาณรายได้อายจ่ายล่วงหน้า เพื่อจัดสรรเงินที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยจัดทำงบประมาณรายได้และค่าใช้จ่ายตามที่ได้คาดการณ์ไว้ แล้วจึงนำมาประกอบเป็นงบประมาณรายได้และงบประมาณรายจ่ายรายเดือนหรือรายปี เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในกรอบของงบประมาณที่ได้กำหนดก็จะมีเงินเหลือใช้เงินส่วนนี้ก็เป็นเงินออมในวันข้างหน้า

ตารางแสดงงบประมาณรายได้รวมทั้งหมดของครอบครัวประจำปี พ.ศ.....

แหล่งที่มาของรายได้	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เงินเดือนค่าแรง												
เงินเดือน												
โบนัส												
ค่าเช่า												
เงินปันผล												
ดอกเบี้ยเงินฝาก												
รายได้พิเศษ												
รายได้อื่นๆ												
รวมรายได้												

12. ครุศาสตร์การทํางบประมาณรายจ่ายส่วนบุคคล

ตัวอย่างงบประมาณรายจ่ายส่วนบุคคล 3 เดือนแรกในปี พ.ศ. 25xx

แหล่งที่มาของรายจ่าย	3 เดือนแรกในปี พ.ศ. 25xx		
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
ชำระดอกเบี้ยเงินกู้	300,000	300,000	300,000
ค่าบำรุงรักษาบ้าน	20,000	14,000	6,000
ค่าน้ำมันรถยนต์	10,000	10,000	12,000
ค่าประกันชีวิต	50,000	50,000	50,000
ค่าประกันภัย	4,000	4,000	4,000
ภาษีเงินได้	3,000	3,500	4,000
รวมรายจ่ายทั้งสิ้น	387,000	381,500	358,000

ขั้นสรุปและการประยุกต์

13.ครูและผู้เรียนสรุปการวางแผนทางการเงิน หลักการวางแผนทางการเงิน และการจัดการทางการเงิน

14.สรุปสาระสำคัญเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้ และประเมินผู้เรียนดังนี้

ชื่อผู้เรียน	ธรรมชาติของผู้เรียน			วิธีการเรียนรู้
	ความสนใจ	สติปัญญา	วุฒิภาวะ	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1.หนังสือเรียน วิชาการเป็นผู้ประกอบการ ของสำนักพิมพ์เอมพันธ์
- 2.รูปภาพ
- 3.กิจกรรมการเรียนการสอน
- 4.สื่ออิเล็กทรอนิกส์, VDO, สื่อ PowerPoint
- 5.แบบประเมินผลการเรียนรู้

หลักฐาน

- 1.บันทึกการสอน
- 2.ใบเช็ครายชื่อ
- 3.แผนจัดการเรียนรู้
- 4.การตรวจประเมินผลงาน

การวัดผลและการประเมินผล

วิธีวัดผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ประเมินพฤติกรรมกรเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. สังเกตพฤติกรรมกรเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
4. ตรวจใบงาน
5. ตรวจสอบประเมินผลการเรียนรู้

6. การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เครื่องมือวัดผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. แบบประเมินพฤติกรรมร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยครู)
3. แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมกลุ่ม (โดยผู้เรียน)
4. แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
5. แบบประเมินผลการเรียนรู้
6. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยครูและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

เกณฑ์การประเมินผล

1. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล ต้องไม่มีช่องปรับปรุง
2. เกณฑ์ผ่านการประเมินพฤติกรรมร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50 % ขึ้นไป)
3. เกณฑ์ผ่านการสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมกลุ่ม คือ ปานกลาง (50% ขึ้นไป)
4. กิจกรรมใบงาน เกณฑ์ผ่าน คือ 50%
5. แบบประเมินผลการเรียนรู้มีเกณฑ์ผ่าน 50%
6. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คะแนนขึ้นอยู่กับ

การประเมินตามสภาพจริง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. แนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมใบงาน
2. อ่านและทบทวนเนื้อหา

